# Défense „dirigée" ou défense „tous azimuts" (II)

* * * De in onze vorige aflevering — in uittreksel — weergegeven mening[1] van de Chef van de Franse Generale Staf, Generaal Ailleret, over de toekomst van de NAVO, wordt door sommige commentatoren gezien als een voorbode voor een nieuwe crisis in het Noordatlantisch verbond en geadverteerd als een stellingname voor een drastische herziening van het verdrag in 1969.

Bij een beschouwing van de geponeerde stellingen mag men aan de vóórgeschiedenis van de Atlantische strategie niet voorbij gaan. Voor een beter begrip van de thans heersende opvattingen dienen wij een twintigtal jaren terug te zien. De Tweede Wereldoorlog was beëindigd en Europa een ruïne. Van de twee machtige bondgenoten was Amerika bereid de Europese landen weer op de been te helpen en hun zelfstandigheid te waarborgen. Rusland daarentegen toonde in Oost- en Midden-Europa slechts bereidheid tot het weghalen van het nog overgebleven industriële potentieel en het opslokken van de nationale onafhankelijkheid. De nog vrije Europese landen stelden zich te weer tegen deze Russische expansiedrift en werden samengedreven in een gemeenschappelijke poging het hoofd boven water te houden. Het verdrag van Brussel kwam tot stand, waarbij Engeland, Frankrijk en de Beneluxlanden steun zochten bij de Amerikaanse macht. De alliantie groeide uit tot een efficiënte militaire organisatie, steunend op het Amerikaanse nucleaire potentieel. Het machtsevenwicht in Europa werd hersteld en de Marshall-hulp erstelde de economie.

Ten gevolge van deze recuperatie én van de technologische ontwikkeling ontstonden Europese nucleaire machten. De machtsuitvoering in Atlantisch verband werd echter beperkt, de wet MacMahon kende uitsluitend de Verenigde Staten beslisingsbevoegdheid toe voor het gebruik van kernwapens.

Met de groei van de economische en militaire macht in de Europese landen ging een groter wordend verlangen naar medezeggenschap over de machtsmiddelen gepaard. Het voorstel van president De Gaulle tot instelling van een permanente raad van nucleaire machten in de Verdragsorganisatie vond geen genade bij de Amerikanen; een MLF en een ANF daarentegen werden — als onvolwaardige tegenvoorstellen — door de Europese bondgenoten niet geaccepteerd.

Frankrijk, met een door president De Gaulle gestimuleerd nationaal bewustzijn, reageerde door het treffen van enkele maatregelen, die — eufemistisch — als niet passend in de Atlantisch-verdragsbepalingen kunnen worden gekwalificeerd. De Franse vloot werd aan de NAVO-macht onttrokken en het Franse luchtruim werd onder nationale controle gebracht.

Na de Cuba-crisis verergerde de Franse geïrriteerdheid, uiteindelijk resulterend in het onttrekken van de landstrijdkrachten aan het NAVO-opperbevel. Frankrijk blijft betrokken bij het gemoderniseerde luchtalarmsysteem, terwijl de Franse strijdkrachten in Duitsland onder een speciaal statuut aldaar verblijven. De politieke binding met de NAVO blijft vooralsnog bestaan.

Geconfronteerd met deze situatie is in december 1967 de ministerraad van het Atlantisch bondgenootschap te Brussel bijeengekomen. Vier rapporten — samengesteld door daartoe door de secretaris-generaal in het leven geroepen studiecommissies — werden besproken:

1. de Oost-Westbetrekkingen;
2. de verdedigingsplannen;
3. de interne betrekkingen;
4. de externe betrekkingen.

De conclusie van de eerste twee commissies, betreffende militaire onderwerpen, leverde weinig moeilijkheden op. De rol van de Atlantische „Standing Naval Task Force" is niet geheel duidelijk, tenzij de politieke beweegreden belangrijker is dan de militaire noodzaak. De vergroting van de Russische maritieme dreiging in de Middelandse Zee moge een rol hebben gespeeld, laten wij het voorlopig zien als een positieve bijdrage tot een gezamenlijke inspanning van de bondgenootschappelijke marinestrijdkrachten.

De officiële Russische reactie spreekt van een herleving van de MLF- en ANF-concepties, die

[1] *Mil. Spect.* **137**(1968)(2)53

uiteraard met grote heftigheid worden bestreden.
De beide laatste rapporten, politieke aangelegenheden betreffende, demonstreren duidelijk de bestaande meningsverschillen.
Behalve het „crisisbeheer" zal het „ontwapeningsbeheer" de richtlijnen voor de NAVO-strategie moeten leveren. Kan dit „collectief" of moet dit beheer „nationaal" worden gevoerd? Wanneer de beantwoording van deze vraag niet die eenstemmigheid van opinies oplevert die het collectivisme bij het „crisisbeheer" wel aanvaardde, is het dan verantwoord deze procedure te verstoren door een vroegtijdige terugtrekking van de militaire machtsmiddelen?
Het artikel van Generaal Ailleret geeft een rechtlijnig beeld van de gevolgen van een dergelijke maatregel: desastreus voor de nationale economie en rampzalig voor de Europese vrijheid. De consequenties zijn, dank zij de heldere uiteenzetting en de scherpe formulering, dermate indringend weergegeven, dat zij een waarschuwing inhouden. Een waarschuwing voor de landen, waar troepenvermindering om andere dan militaire redenen wordt overwogen; voor de landen, waar troepenvermindering om schappen — al dan niet in NAVO-verband — wensen; een waarschuwing óók voor de talrijke schrijvers en sprekers — niet in het minst in Nederland — die filosoferen over ideële taken voor de NAVO-strijdkrachten, onder verwaarlozing van de hoofdtaak: het verzekeren van onze veiligheid. Zonder veiligheid is geen vrede mogelijk.
Onze veiligheidseenheden zijn de NAVO-eenheden. Daarenboven geldt voor Europa: *zonder verbondenheid geen veiligheid.*

Wij zijn Generaal Ailleret dankbaar, dat hij dit, door het tegenovergestelde te poneren en de gevolgen daarvan meedogenloos te belichten, duidelijk heeft aangetoond.

## AANWIJZINGEN VOOR MEDEWERKERS

**Wij verzoeken u om uw bijdragen in te leveren in enkelvoud, getypt met een marge van tenminste 3 cm, met dubbele regelafstand en voorzien van uw naam, adres en evt. gironummer. Bijdragen voor de rubriek „Meningen van anderen" echter in duplo in te zenden.**
**Bij het opgeven van geraadpleegde literatuur dienen de respectieve verwijzingen als volgt te worden opgesteld:**
**bij boeken: Auteur - titel. Uitgever, plaats, jaar, blz.;**
**bij tijdschriftartikelen: Auteur - naam tijdschrift. Jaargang, jaar, nummer, blz.**
**Voorts eventuele schetsen of tekeningen en foto's niet tussen de tekst aan te brengen, doch wel aan te geven, waar deze illustraties tussen die tekst moeten worden opgenomen. Men voege tekeningen en schetsen afzonderlijk bij, in Oostindische inkt en op teken- of calqueerpapier. Letters en cijfers moeten daarbij zo groot worden getekend, dat zij na verkleining duidelijk leesbaar blijven. Daartoe moeten zij, na verkleining, nog tenminste 1 mm groot zijn. Men houde er daarbij rekening mee, dat tekeningen en schetsen als regel, bij reproduktie, worden verkleind tot ten hoogste 15 cm breedte.**
**Toevoeging van schetsen en afbeeldingen, respectievelijk foto's, verhoogt de aantrekkelijkheid van uw artikelen ten zeerste vooral indien zij origineel zijn.**